

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Cdo/132/2016                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 1293899045                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 27.04.2017                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jozef Kolcun             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2017:1293899045.2 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. Y., bývajúceho v U., zastúpeného JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kutlíkova č. 17, proti žalovanému H. R., bývajúcemu v U., podnikajúcemu pod obchodným názvom H., s miestom podnikania v U., zastúpenému JUDr. Petrom Reiszom, advokátom so sídlom v Bratislave, Klincová č. 37, o vyplatenie finančných nárokov z pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10 C 272/1993, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2013 sp. zn. 11 Co 19/2012, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. novembra 2004 č. k. 10 C 272/1993-180 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi v Slovenských korunách (Sk) náhradu mzdy za mesiac december 1992 až august 1993 a náhradu za používanie služobného telefónu, v cudzej mene (CHF a ATS) cestovné náhrady za zahraničné pracovné cesty špecifikované vo výroku rozsudku s príslušenstvom (úrokmi z omeškania) s náhradou trov tohto konania vo výške 26 937,50 Sk. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy štátu 24 600 Sk a súdny poplatok z návrhu na začatie konania 3 027 Sk.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. augusta 2009 sp. zn. 2 Co 194/2009 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie. Predpokladom tohto postupu bol záver odvolacieho súdu, že riadny opravný prostriedok (odvolanie) bol žalovaným podaný včas. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie svoje právne závery riadne a presvedčivo neodôvodnil, pritom predmetom konania sú viaceré nároky vyplývajúce v minulosti existujúceho pracovného pomeru (nárok na vyplatenie mzdy, nárok na vyplatenie náhrady za používanie služobného telefónu a náhrady súvisiace s vykonaním pracovných ciest), ktoré je nutné posudzovať podľa príslušných hmotnoprávných predpisov.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“) uznesením z 25. januára 2012 sp. zn. 7

Cdo 24/2011 zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd v odôvodnení okrem iného uviedol, že z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, prečo otázky o doručení rozsudku súdu prvej inštancie žalovanému v konaní vystupujúcemu ako podnikateľovi posudzoval v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. Poznamenal, že ak mal odvolací súd za to, že v priebehu konania došlo k zmene podnikateľského statusu žalovaného, bol povinný túto zmenu riadne zdôvodniť a vysvetliť, v inom prípade je tak rozhodnutie odvolacieho súdu postihnuté prvkom arbitrárnosti v posúdení podstatnej otázky pre správne právne posúdenie veci, ktorá môže mať dopad na spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní podanom žalovaným.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 28. marca 2013 sp. zn. 11 Co 19/2012 odvolanie žalovaného odmietol. Rozhodnutie odôvodnil oneskoreným podaním odvolania žalovaným [§ 218 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)]. Odvolací súd v prvom rade konštatoval, že predmetom konania sú nároky v spore vzniknutom z podnikateľskej činnosti žalovaného - fyzickej osoby podnikateľa vzniknuté z pracovného pomeru uzavretého 1. augusta 1992 medzi žalobcom a firmou Y. Poznamenal, že v súvislosti s doručovaním písomností právnickým osobám a fyzickým osobám podnikateľom platí, že fikcia doručenia podľa § 46 a § 47 O.s.p. (platného a účinného v čase doručenia) neprichádza do úvahy, pretože pre doručovanie týmto osobám platí fikcia upravená v § 48 ods. 2, 3 O.s.p. Odvolací súd na základe uvedeného ustálil, že žalovanému ako fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom (a ktorá je i v čase rozhodovania odvolacieho súdu i naďalej zapísaná v obchodnom registri) bol rozsudok súdu prvej inštancie doručovaný úpravou sudcu z 13. januára 2005 na adresu miesta podnikania uvedeného v obchodnom registri, t. j. Y. Poznamenal, že prvý (neúspešný) pokus o doručenie zásielky žalovanému vykonala pošta 3. marca 2005 a druhý (rovnako neúspešný) 4. marca 2005, kedy bola zásielka uložená na pošte a žalovaný bol o tomto postupe súdu vyrozumiený; táto zásielka bola vrátená súdu ako nevyzdvihnutá v odbernej lehote 24. marca 2005. Odvolací súd tak konštatoval, že rozhodnutie napadnuté odvolaním bolo žalovanému s použitím fikcie doručenia (§ 48 ods. 3 O.s.p.) riadne doručené 24. marca 2005, a teda zákonná 15 dňová lehota na podanie odvolania začala plynúť 25. marca 2005 a posledným dňom na podanie odvolania bol 4. apríla 2005 (pondelok). Žalovaný podal odvolanie 2. augusta 2005, teda po uplynutí odvolacej lehoty, t. j. oneskorene.

5. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil tým, že odvolací súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Namietal, že odvolací súd nedostatočne zistil skutkový stav a absolútne odignoroval skutočnosť, že počas prvoinštančného konania žalovaný stratil štatút podnikateľa, nakoľko mu zaniklo živnostenské oprávnenie, na základe ktorého podnikal, a teda nebolo možné pri doručovaní rozsudku súdu prvej inštancie postupovať v zmysle § 48 ods. 3 O.s.p. a použiť fikciu doručenia.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol podané dovolanie v celom rozsahu odmietnuť a zaviazť žalovaného na náhradu trov konania.

7. Dovolanie žalovaného bolo podané 23. mája 2013. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade so zákonom, bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

9. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

10. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania žalovaného. Žalovaným podané dovolanie nesmeruje proti uzneseniu, ktoré by malo znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné. Podané dovolanie teda v zmysle tohto ustanovenia nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016

umožňovali uskutočniť meritorný dovolací prieskum.

11. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež namietaná vada konania (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

12. Dovolateľ tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Pod odňatím možnosti pred súdom konať podľa tohto ustanovenia sa do 30. júna 2016 rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia jeho procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

13. Judikatúra najvyššieho súdu do 30. júna 2016 za prípad odňatia možnosti konať pred súdom považovala aj postup súdu, ktorý s a z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ďalej rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, ale aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015).

14. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu odnímajúceho možnosť pred súdom konať.

15. Z ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom v čase rozhodovania) vyplýva, že odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku vydaného vo veciach podľa § 120 ods. 2 a od doručenia uznesenia a do 30 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

16. Podľa § 47 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom v čase doručovania) do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd. Podľa § 158 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom v čase doručovania) rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkovi, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

17. Podľa § 48 ods. 3 O.s.p. (v znení účinnom v čase doručovania) ak nie je možné doručiť písomnosť fyzickej osobe oprávnenej podnikateľ na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručení, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba oprávnená podnikateľ o tom nedozvie.

18. Podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, podnikateľom podľa tohto zákona je a/ osoba zapísaná v obchodnom registri, b/ osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c/ osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d/ fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že v uvedenej veci 24. novembra 2004 rozhodol Okresný súd Bratislava II rozsudkom pod č. k. 10 C 272/93-180, ktorý bol poštou doručovaný právnomu zástupcovi žalobcu a žalovanému. Právny zástupca žalobcu rozsudok prevzal 1. marca 2005 (viď doručienka pripojená na č. l. 184 spisu). Zásielka s rozsudkom určená žalovanému sa 24. marca 2005 vrátila späť súdu ako nedoručená po uplynutí odbernej lehoty na jej prevzatie (č. l. 185 spisu). Následne pokynom súdnej tajomníčky z 30. mája 2005 došlo k vyznačeniu právoplatnosti (6. apríla 2005) i vykonateľnosti (11. apríla 2005) rozsudku (viď č. l. 186 a 180 spisu). Z úradného záznamu súdu (č. l. 188 spisu) vyplýva, že 12. júla 2005 žalovaný osobne prevzal rozsudok (pod č. k. 10 C 272/93-180) opatrený doložkou právoplatnosti. Rovnaký rozsudok doručovaný poštou žalovaný prevzal aj 14. júla 2005 (viď doručienka pripojená k č. l. 186 spisu). Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie na pošte 1. augusta 2005 (č. l. 189- 190 spisu).

20. Dovolač i s ú d z v ý p i s u z Obchodného registra Okresného s ú d u Bratislava I (<http://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=756&SID=2&P=0>) zistil, že žalovaný H. R. - Y. s miestom podnikania: Y., je v obchodnom registri zapísaný od 27. septembra 1994 ako samostatne podnikajúca fyzická osoba, podnikateľ. Z uvedeného je tak zrejmé, že rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 24. novembra 2004 č. k. 10 C 272/1993-180 bol správne doručovaný fyzickej osobe podnikateľovi. Rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanému riadne doručený s použitím fikcie doručenia (§ 48 ods. 3

O.s.p.) 27. marca 2005. Lehota na podanie odvolania skončila po uplynutí 15 dní odo dňa doručenia napadnutého rozsudku, teda 11. apríla 2005, ktorý pripadol na pondelok. So zreteľom na uvedené odvolací súd rozhodol správne, keď odvolanie žalovaného (podané na pošte dňa 1. augusta 2005) ako oneskorene podané odmietol. Odmietnutím odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. nebola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že súd prvej inštancie vyznačil nesprávne právoplatnosť svojho rozsudku na 6. apríla 2005, táto nesprávnosť však nemala vplyv na správne konštatovanie odvolacieho súdu, že odvolanie žalovaného bolo podané oneskorene.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., ani z ustanovenia § 239 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.